

**ACORD 145/2014, 25 de novembre, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

Sobre les referències al president del Generalitat efectuades en el programa *Espejo público* (Antena 3 TV) del prestador de serveis de comunicació audiovisual Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación, SA, en l'emissió de 15 d'octubre de 2014

Fets

1r. L'Informe 52/2014 de l'Àrea de Continguts analitza la intervenció del senyor Miguel Ángel Rodríguez en el programa d'Antena 3 TV *Espejo público*, emès el 15 d'octubre de 2014.

En la tertúlia d'aquest programa, el senyor Miguel Ángel Rodríguez va realitzar unes manifestacions sobre la relació entre Catalunya i l'Estat espanyol, i va centrar el nucli de la seva intervenció en la figura del president de Catalunya, després de l'emissió d'uns vídeos informatius en el programa mateix.

2n. L'Informe de l'Àrea de Continguts analitza el context en què s'insereixen les manifestacions del senyor Miguel Ángel Rodríguez i, d'altra banda, analitza el posicionament de la conductora del programa davant aquestes manifestacions. Pel que fa al primer aspecte, l'Informe determina el següent:

- Artur Mas vol ser una víctima:
 - "Mas quiere ser víctima de alguien [...] Lo que le falta es un fusilamiento."
 - "Él quiere los caño... la Guardia Civil, él quiere ahí a la Guardia Civil, que le detengan."
- Artur Mas ha fet el ridícul en relació amb el debat entre la relació entre Catalunya i l'Estat espanyol:
 - "El ridículo que ha hecho ya es muy difícil superar."
 - "[...] porque ha hecho el ridículo absoluto."
- Artur Mas hauria de dimitir:
 - "No se puede estar más tiempo ocupando un puesto de responsabilidad [...]"

3r. D'altra banda, en relació amb el posicionament de la conductora, l'Informe determina que «[...] Respecte de l'afirmació de Miguel Ángel Rodríguez que a Artur Mas "Lo que le falta es un fusilamiento", la conductora de l'espai reacciona amb l'exclamació "¡Qué bruto eres!", per la qual cosa, l'Informe conclou que "[...] La conductora de l'espai no intervé de manera explícita per reprovar les paraules del tertulià."»

4r. Després de la tertúlia, el senyor Miguel Ángel Rodríguez va considerar que les seves paraules havien estat mal interpretades i, amb la finalitat de matisar-les, realitza quatre piulades entre els dies 15 i 17 d'octubre:

"[...] Han cambiado torticeramente lo que he dicho: no he pedido fusilamiento de Mas, sino que él pide su fusilamiento para salvarse del ridículo"

"[...] qué felices serían los independentistas con un buen fusilamiento. Pero se van a fastidiar: ni siquiera les hacen caso [...]"

"[...] Al igual que Companys, Mas querría un fusilamiento como único modo de morir con honor y no en este espantoso ridículo [...]"

"[...] Viernes 8.10, en Catalunya Ràdio explicaré por qué los independentistas necesitan fusilamientos y bomba atómica para superar el ridículo [...]"

5è. Vist l'informe de l'Àrea Jurídica, que es reproduceix en les seves parts necessàries:

«Consideracions jurídiques

Primera. El dret a la llibertat d'expressió i el dret a l'honor individual i col·lectiu

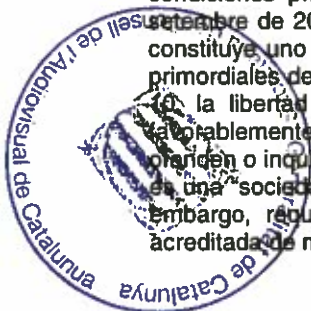
La lletra a de l'apartat 1 de l'article 20 de la Constitució espanyola (CE) reconeix i garanteix el dret a "expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escriptura o qualsevol mitjà de reproducció", tenint en compte, així mateix, que aquesta llibertat té el límit en el respecte als drets que reconeix el títol I de la CE, en els preceptes de les lleis que els desenvolupi i, especialment, en el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge (apartat 4 de l'article 20 de la CE). En aquest sentit, una jurisprudència extensa dels tribunals de l'Estat i dels internacionals mostra una prevalença del dret a la llibertat d'expressió davant qualsevol altre dret [per totes, STS de 18 de juliol de 2007¹ i sentències del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH)²].

Així, la CE reconeix i garanteix el dret a la llibertat d'expressió i, correlativament, en constitucionalitza els límits. La norma suprema estableix l'existència d'altres drets –a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge– que poden xocar amb la llibertat d'expressió quan s'exerceix, per la qual cosa, tot i que s'estableixi jurisprudencialment la prevalença d'aquesta llibertat, la CE determina limitacions o restriccions per exercir-la.

En relació amb la limitació relacionada amb el dret a l'honor, cal tenir en compte que aquest dret, com a manifestació de la dignitat de la persona, el garanteix l'apartat 1 de l'article 18 de la CE. En l'àmbit audiovisual, aquest precepte el desenvolupa l'article 8 i la lletra d de l'article 80 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació

¹ "[...] La libertad de expresión no es sólo la manifestación de pensamientos e ideas, sino que comprende la crítica de la conducta de otro, aun cuando sea desabrida y pueda molestar, inquietar o disgustar a aquel contra quien se dirige [...]".

² Sentència d'1 d'octubre de 2013, assumpte Yalçinkaya contra Turquia, determina que "[...] la libertad de expresión constituye uno de los fundamentos esenciales de una sociedad democrática, una de las condiciones primordiales de su progreso y de realización de cada uno [...]"; sentència de 12 de setembre de 2012, assumpte Palomo Sánchez contra Espanya, exposa: «[...] la libertad de expresión constituye uno de los fundamentos esenciales de una sociedad democrática, una de las condiciones primordiales de su progreso y del desarrollo de cada individuo. Sin perjuicio del apartado 2 del artículo 10, la libertad de expresión es válida no solamente para las "informaciones" o "ideas" acogidas favorablemente o consideradas inofensivas o indiferentes, sino también para aquellas que chocan, ofenden o inquietan: así lo quieren el pluralismo, la tolerancia y el espíritu de apertura, sin los cuales no es una "sociedad democrática". Tal y como consagra el artículo 10, está sujeta a excepciones que, sin embargo, requieren una interpretación estricta, y la necesidad de cualquier restricción debe ser acreditada de manera convincente [...]».

audiovisual de Catalunya (LCA) i l'apartat 4 de l'article 4 de la Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual (LGCA), que determina que la comunicació audiovisual ha de respectar l'honor i garantir els drets de rectificació i de rèplica, en els termes que preveu la normativa vigent, per la qual cosa, i tenint en compte aquesta darrera manifestació, cal fer referència a la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge (LOPH), que estableix els supòsits que tenen la consideració d'intromissió il·legítima al dret a l'honor (apartat 7 de l'article 7), i a la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (CP).

En el supòsit que ens ocupa, de les manifestacions que va efectuar el tertulià senyor Miguel Ángel Rodríguez en el programa *Espejo público*, d'Antena 3 TV, del 15 d'octubre de 2014, reproduïdes als antecedents de fet, i d'acord amb l'anàlisi efectuada per l'Àrea de Continguts, s'observa: 1) una situació de violència en el debat polític actual entorn del model d'organització política de Catalunya i de relacions amb l'Estat, i 2) una visió utilitària per part del president de Catalunya de la violència en l'acció política.

Ateses aquestes consideracions, i tenint en compte, així mateix, les quatre piulades reproduïdes, també als antecedents de fet, podem considerar que les manifestacions del tertulià senyor Miguel Ángel Rodríguez tenen per objecte debilitar l'autoestima i la dignitat del president de Catalunya i atempten contra la seva reputació personal, per la qual cosa, són manifestacions que, d'acord amb la jurisprudència, no restarien emparades pel dret a la llibertat d'expressió (STS de 18 de febrer de 2013³ i SSTC 14/2003, de 28 de gener, i 216/2006, de 3 de juliol).⁴

Així, manifestacions com: "Lo que le falta es un fusilamiento" o "Él quiere los caño...", valorades en el conjunt de la tertúlia, i pel seu contingut lligat a expressions de violència col·lectiva, com és la confrontació bèl·lica, no es poden considerar un mer retret, rebuig o disconformitat del tertulià vers determinats plantejaments polítics democràtics, sinó que tenen un caràcter eminentment vexatori, injuriós i desqualificador que limita el dret a la llibertat d'expressió.⁵

En aquest sentit, cal assenyalar que les expressions del senyor Miguel Ángel Rodríguez en relació amb el dret a protegir –el dret a l'honor– tenen una significació expansiva que va més enllà d'una afectació al cercle individual del president de Catalunya, tot quedant compromès el bé jurídic metaindividual d'una categoria heterogènia i indeterminada de

³ Aquesta sentència defineix el dret a l'honor en un sentit negatiu, des de la consideració que hi ha intromissió per la imputació de fets o la manifestació de judicis de valor mitjançant accions o expressions que de qualsevol manera lesionin la dignitat d'una altra persona, tot menystenint-ne la fama o atemptant contra la seva pròpia estimació.

⁴ D'acord amb aquestes sentències, el contingut del dret a l'honor protegeix davant atemptats contra la reputació personal, entesa com l'apreciació que els altres puguin tenir d'una persona (STC 14/2003, de 28 de gener), tot impedit la difusió d'expressions o missatges insultants, insídies infamants o vexatòries que en provoquin objectivament el descrèdit (STC 216/2006, de 3 de juliol).

⁵ En aquest sentit, tant la jurisprudència del Tribunal Constitucional (SSTC 11/2000, de 17 de gener; 13/2000, de 5 de maig; 297/2000, d'11 de desembre; 49/2001, de 26 de febrer; i 148/2001, de 15 de desembre) com del Tribunal Suprem estableixen límits a les manifestacions protegides per la llibertat d'expressió, com és el "menosprecio personal, la vejación injustificada y el insulto, ponderado en el caso concreto con el alcance objetivo de las expresiones utilizadas, sin que sea suficiente una intención subjetiva de desprestigio, el derecho de crítica sobre la actuación profesional no ampara la divulgación de opiniones apoyadas en expresiones ultrajantes, ofensivas, en todo caso innecesarias para ese fin" (STS de 5 de febrer de 2013).

ciutadans que quedarien, eventualment, afectats per l'exercici de la violència ("Él quiere los caño...").

D'altra banda, com ja ho hem posat de manifest, la LCA estableix que la prestació de serveis de comunicació audiovisual s'ha de basar en el respecte i la protecció del dret a l'honor i determina, així mateix, que "[...]. Aquest límit s'aplica tant als subjectes individuals com als grups socials dotats o no de personalitat." (article 8). En conseqüència, es reconeix el dret a l'honor dels grups socials, reconeixement que, d'altra banda, ha estat ratificat jurisprudencialment.

Així, la STC 214/1991, d'11 de novembre, resol l'empara promoguda per la senyora Violeta Friedman a causa de la presumpta vulneració del seu dret a l'honor com a integrant del poble jueu, per tant, l'Alt Tribunal afirma expressament que el significat personalista amb què la CE ha configurat el dret a l'honor no pot ser interpretat de manera que només hi hagi una conculcació d'aquest dret fonamental en els casos de difamació a persones concretes o identificades, i atén a la consideració que també hi haurà vulneració d'aquest dret en els casos d'agressions a un col·lectiu de persones, sempre que transcendeixin als seus membres.

En aquest sentit, en relació amb la vulneració del dret a l'honor del poble català, com a entitat col·lectiva de persones físiques, cal esmentar la STS de 6 de juny de 2003 que reconeix, de forma expressa, aquesta possibilitat tot atorgant legitimació activa, tant al president de Catalunya, com a les institucions de la Generalitat, en la defensa col·lectiva del qualsevol dret fonamental.⁶ En conseqüència, resta reconegut el dret a l'honor del poble català com a límit a la llibertat d'expressió i la possibilitat que davant vulneracions eventuais pugui actuar, en la seva defensa, el president de Catalunya i altres institucions de la Generalitat, per la qual cosa, les manifestacions efectuades pel senyor Miguel Ángel Rodríguez tindrien, en el cas que ens ocupa, una doble limitació: el dret a l'honor del president de Catalunya i el dret a l'honor del poble català.

Segona. Aplicació expansiva de la vulneració del dret a l'honor col·lectiu. El discurs de l'odi

Ateses les consideracions exposades més amunt, les manifestacions del senyor Miguel Ángel Rodríguez podrien tenir una qualificació que va més enllà d'una vulneració del dret a l'honor de l'entitat col·lectiva de persones físiques que conformen el poble català,

⁶ "[...] que sean éstos los que tengan de manera mediata la representación y legitimación para obtener la tutela del bien jurídico constituido por la dignidad del pueblo de Cataluña, que se estima como lesionado por una creencia subjetiva de una grave ofensa a los sentimientos colectivos de los catalanes. Todo lo cual corrobora lo dicho anteriormente sobre la legitimación en el actual proceso de su parte actora." [...] Pues bien, tanto en uno como en otro aspecto no puede haber la más mínima duda de que un gobierno tiene legitimación para actuar procesalmente cuando estime que se ha lesionado el crédito, dignidad, prestigio y autoridad moral de las instituciones de un Estado y, en particular, la dignidad de un pueblo. [...] Y así está explícitamente reconocido por moderna doctrina constitucionalista alemana, que determina que, junto a la interpretación de los derechos fundamentales como derechos para la defensa del individuo, hay que reconocer un "estrato programático" de la norma fundamental que, entre otras cosas, encomienda al Estado -y por ende a su poder ejecutivo- apoyar, asegurar y consolidar cualquier derecho fundamental amenazado, sea cual sea la naturaleza de la persona titular..."]".

atesa l'afectació a la dignitat sustentada en el menyspreu i la discriminació per opinions polítiques.

La Directiva 2010/13/UE, de 10 de març, sobre la coordinació de determinades disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres relatives a la prestació de serveis de comunicació audiovisual (Directiva de serveis de comunicació audiovisual), estableix la necessitat de garantir que les emissions realitzades pels prestadors de serveis no continguin incitacions a l'odi per raó de raça, sexe, religió o nacionalitat (article 6), preveient que la mateixa jurisprudència del Tribunal Suprem ja ha anat recollint, a propòsit del que anomena el *discurs de l'odi*, tot assenyalant que "[...] no cabe incluírlo dentro de la cobertura otorgada por el derecho a la libertad de expresión o ideológica [...]". (STS de 3 de març de 2010).

El concepte de l'anomenat *discurs de l'odi* s'utilitza, tant a la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH), com a les resolucions del Comitè de Nacions Unides, les declaracions, les recomanacions i les directives de la Unió Europea, així com a les recomanacions del Consell d'Europa, per referir-se a situacions en les quals es produeix la difusió d'expressions que insten, promouen o justifiquen l'odi racial, la xenofòbia, l'antisemitisme o qualsevol forma d'odi basat en la intolerància, és a dir, expressions que no només estiguin motivades per l'odi, sinó que, sobretot, tractin de transmetre i incentivar aquest mateix odi als seus destinataris.⁷

En aquest sentit, l'apartat 2 de l'article 4 de la LGCA determina que la comunicació audiovisual mai no pot incitar a l'odi o la discriminació per raó de gènere o qualsevol circumstància personal o social i ha de ser respectuosa amb la dignitat humana i els valors constitucionals.

⁷ Els articles 10 i 14 del Conveni Europeu de Drets Humans, de 4 de novembre de 1950, relatius a la llibertat d'expressió i la prohibició de la discriminació.

La Recomanació NR (97) 20, del Consell d'Europa, de 30 d'octubre de 1997, sobre el discurs de l'odi, en la qual es defineix aquest discurs com el que s'estén a totes les formes d'expressió que inciten, promouen o justifiquen l'odi racial, la xenofòbia, l'antisemitisme i altres formes d'odi basades en la intolerància, en particular, la intolerància expressada pel nacionalisme agressiu i l'etnocentrisme, la discriminació, la hostilitat contra les minories, els immigrants i les persones d'origen immigrant.

La Recomanació NR (97) 21, del Consell d'Europa, de 30 d'octubre de 1997, relativa als mitjans de comunicació i la promoció de la cultura de la tolerància, que té per objecte garantir la igualtat de dignitat de totes les persones i el gaudiment dels drets i les llibertats sense cap distinció, especialment per raons de sexe, raça, color, idioma, religió, fortuna, naixement o qualsevol altre condició social.

L'article 20 del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, aprovat per l'Assemblea General de les Nacions Unides, mitjançant la Resolució 2200 A (XXI).

L'article 21 de la Carta dels Drets Fonamentals de Unió Europea, de 18 de desembre de 2000.

La Recomanació número 7 de la Comissió Europea contra el racisme i la intolerància, de 13 d'octubre de 2002.

La Declaració sobre la llibertat del debat polític als mitjans de comunicació del Consell d'Europa, de 12 de febrer de 2004.

El *Libro Blanco sobre el Diálogo Multicultural* del Consejo de Europa, de 2008, planteja que el debat públic ha de respectar la diversitat cultural. Expressions públiques de racisme, xenofòbia o qualsevol altra forma d'intolerància, ja sigui per part de persones que ocupen càrrecs públics o ja siguin membres de la societat civil, haurien de ser rebutjades i condemnades, de conformitat amb les disposicions del Conveni Europeu de Drets Humans.

La Decisió de març 2008/913/JAI del Consell, de 28 de novembre, relativa a la lluita contra determinades formes de racisme i xenofòbia mitjançant el dret penal, que estableix la necessitat de tipificar com a conductes delictives, per part dels estats membres, la incitació pública (incloent-hi l'apologia) a la violència o l'odi, dirigits contra un grup de persones o contra un únic membre del grup, en relació amb la raça, el color, la religió o la creença, l'ascendència o l'origen nacional o ètnic, així com difondre-la per qualsevol mitjà.

En relació amb aquest precepte, el Tribunal Suprem ha afirmat que “[...] no basta con una estimulación vaga y generalizada [...] es necesaria, por lo tanto, una mínima determinación del delito a cuya comisión se provoca. En consecuencia, es preciso que la incitación sea directa y encaminada a la ejecución de hechos dotados de una mínima concreción que permita su identificación y su calificación como delito” (SSTS de 21 de març de 1986 i de 13 de novembre de 1998). És a dir, la utilització del terme “provocación” de l’apartat 1 de l’article 510 del CP comporta la necessitat que es compleixin els requisits de l’article 18 del CP;⁸ segons aquest criteri, en qualsevol cas, cal que es tracti d’una incitació directa a la comissió de fets mínimament concretats dels quals es pugui predicar la discriminació, l’odi o la violència contra els grups o les associacions esmentats i per les raons que especifica l’article.

En aquest sentit, cal destacar la transcendència de la Decisió marc 2008/913/JAI, de 28 de novembre, relativa a la lluita contra determinades formes i manifestacions de racisme i xenofòbia mitjançant el dret penal, norma que s'hauria d'haver incorporat al dret intern abans del 28 de novembre de 2010. Aquest instrument normatiu ja va ser invocat al Projecte aprovat pel Consell de la Unió Europea, en data 20 d'abril de 2007, per la STC 235/2007, de 7 de novembre, i ara també a l'exposició de motius de l'Avantprojecte de reforma del Codi penal de l'any 2013, com a justificació de la modificació d'aquest il·lícit, i la seva adequació a la CE requereix que aquesta conducta sigui una forma d'incitació a l'odi o a l'hostilitat contra grups o minories.

“1. La provocació existeix quan directament s'incita mitjançant la impremta, la radiodifusió o qualsevol altre mitjà d'expressió semblant, que faciliti la publicitat, o davant d'una concurrència de persones, a perpetrar un delictes. [...]”

apel·lin a aquesta incitació pública. D'acord amb aquesta norma, la lletra a de l'apartat 1 de l'article 510 de l'Avantprojecte de reforma del Codi penal utilitza els verbs "fomentar", "promoure" o "incitar directament o indirectament" a l'odi o a l'hostilitat.

En aquesta mateixa línia, la Sentència recent de l'Audiència Provincial de Santa Cruz de Tenerife, de 7 de març de 2014, estableix que: «[...] La provocación e incitación no generan en sí mismas ninguna situación "fáctica" concreta, sino que son la antesala de las mismas, al crear las condiciones óptimas para que tal situación de riesgo y peligro se desarrollen en un futuro más o menos inmediato. Al poner el acento en la noción de grupo o colectivo, el legislador pretende un fin incuestionablemente legítimo desde la óptica de la prevención criminal, a saber, que se llegue a inculcar en los destinatarios de la difusión una actitud hostil, de rechazo y violencia, que a la postre desemboque en actos concretos de agresión o discriminación. En las expresiones punibles del artículo 510 del Código Penal, el odio es el elemento común, tanto en el sentido de estar movidas por el odio, como, sobre todo, por tratar de transmitir ese odio a los destinatarios del mensaje. Mensajes absolutamente explícitos no pueden sino calificarse como mensajes odiosos que, por sí mismos, son peligrosos para la convivencia. Se diría que, aquel que difunde esa expresión, pretende la eliminación de quien no comparte su ideario con el potencial peligro que ello conlleva. La conducta típica del artículo 510 no requiere por otro lado, que sea posible, como resultado del mensaje, un acto agresivo contra cualquier miembro de la asociación contra la intolerancia, pues la afrenta viene a constituir la acción difusora de expresiones que inciten al odio a la discriminación o a la violencia respecto de aquellos a los que se alude en el artículo 510 [...]».

D'acord amb aquesta argumentació, el Tribunal va considerar que s'havia produït una conducta típica de l'article 510 del CP i va condemnar l'autor d'un poema publicat al diari *El Día* de Santa Cruz de Tenerife, en què manifestava el seu rebuig davant les onades d'immigració il·legal de la manera següent: "[...] Como canarios vamos a defendernos / de esta oleada de cigarrones, / que nos están llegando a montones / y yo voy a ser el primero / Compraremos mosquetones / pistolas, fusiles y cañones, / y hasta un barco cañonero / con ellos dispararemos, / y estos intrusos invasores / que regresen por donde vinieron [...]".

És interessant, en aquest mateix sentit, posar en relleu que el Jutjat de Primera Instància i d'Instrucció núm. 4 de Múrcia està instruint actualment unes diligències incoades arran de la denúncia de la Coordinadora Antirepresión Región de Murcia, en relació amb la incitació a l'odi i a la violència contra polítics i col·lectius de ciutadans d'ideologia progressista per part d'un membre integrant de la Unitat de Prevenció i Reacció de la Policia Nacional. En concret, es denuncia que mitjançant el seu aparent perfil a la xarxa social Facebook es fa una crida a "[...] pegar fuego a los locales de los perroflautas [...] y a la casta política que los ampara [...]". I així mateix, fa "[...] un llamamiento al fusilamiento de los políticos progresistas [...]".⁹

En el supòsit que ens ocupa, les declaracions controvertides del senyor Miguel Àngel Rodríguez tenen el seu origen en: a) la banalització d'un fet històric execrable, com va ser l'assassinament del president de Catalunya (Lluís Companys) mitjançant un judici sumaríssim, i b) la introducció d'elements de violència col·lectiva, com és la confrontació bèl·lica en el debat públic relatiu al model d'organització política entre Catalunya i l'Estat espanyol, susceptibles de generar, per si mateixos, un clima d'hostilitat respecte de l'entitat col·lectiva de persones físiques que conforma el poble català.

⁹ Diari *La Verdad*, secció Múrcia, de 24 de maig i 30 d'octubre de 2014.

En aquest context, cal ressenyar dues sentències importants del Tribunal Constitucional:

1. STC 214/1991, d'11 de novembre, que assenyala que: "[...] de la conjunción de ambos valores constitucionales dignidad e igualdad de todas las personas, se hace obligado afirmar que ni el ejercicio de la libertad ideológica ni la de expresión pueden amparar manifestaciones o expresiones destinadas a menospreciar o a generar sentimientos de hostilidad contra determinados grupos étnicos, de extranjeros o inmigrantes, religiosos o sociales, pues en un Estado como el español, social, democrático y de Derecho, los integrantes de aquellas colectividades tienen el derecho a convivir pacíficamente y a ser plenamente respetados por los demás miembros de la comunidad social [...]".
2. STC 235/2007, de 7 de novembre, que conclou que allò que no resulta garantit és: "[...] el derecho a expresar y difundir una determinada concepción de la historia o del mundo con el deliberado ánimo de menospreciar y discriminar a personas o grupos por razón de cualquier condición o circunstancia personal, étnica o social".

En aquest sentit, la càrrega de desqualificació, menysteniment i violència que incorpora el missatge del senyor Miguel Àngel Rodríguez fomenta i justifica un discurs contra l'entitat col·lectiva del poble català, que afecta greument la convivència entre comunitats i que, des del punt de vista del seu substrat, és coincident amb el discurs de l'odi. De manera concreta, pel que fa als mitjans de comunicació audiovisual, aquesta eventual afectació la regula l'apartat 1 de l'article 57 de la LGCA, que tipifica com a infracció molt greu "L'emissió de continguts que de manera manifesta fomentin l'odi, el menyspreu o la discriminació per motius de naixement, raça, sexe, religió, nacionalitat, opinió o qualsevol altra circumstància personal o social."

Tercera. Responsabilitat de la conductora de la tertúlia

En el marc de l'actuació dels professionals de la informació i davant consideracions expressades en debats de transcendència pública, és significativa la Sentència del TEDH de 23 de setembre de 1994, cas Jersild contra Dinamarca, en què el Tribunal, davant una condemna penal a un periodista per entrevistar per televisió membres pertanyents a un grup juvenil que van realitzar comentaris xenòfobs i racistes sobre els immigrants i grups ètnics a Dinamarca, fa prevaldre la llibertat d'expressió del periodista.

En aquest sentit, el Tribunal, sense qüestionar en cap moment el to xenòfob i racista dels comentaris dels entrevistats, que, de fet, els va comportar condemnes penals d'acord amb l'article 266 (b) del Codi penal danès,¹⁰ va valorar positivament l'actitud del periodista perquè va entendre que, en el seu cas, la sanció penal era desproporcionada. Així, el Tribunal posa de manifest el distanciament clar del periodista respecte dels entrevistats, tot definint-los com un grup de joves extremistes que recolzaven el Ku Klux Klan i va fer referència als antecedents penals d'algun d'ells. Així mateix, segons estableix el Tribunal, el periodista també va rebatre algunes de les declaracions racistes tot recordant que hi havia persones negres que ocupaven llocs de treballs importants. Finalment, el Tribunal determina que, analitzada l'entrevista en conjunt, i atesos els elements de contrapès esmentats més amunt, el que en darrer terme va arribar a

¹⁰ "Cualquier persona que, públicamente o con la intención de difundirla a un círculo amplio de personas, hace una declaración u otra comunicación, amenazante, insultante o degradante a un grupo de personas en razón de su raza, color, origen o creencia nacional o étnico será sancionada con una multa o con la detención simple o con una pena de prisión de hasta dos años."

l'audiència va ser que les declaracions racistes eren part d'una actitud antisocial dels entrevistats.

Per contra, en relació amb la conductora del programa *Espejo público*, emès el 15 d'octubre d'enguany, l'Informe de l'Àrea de Continguts assenyala que en relació amb les manifestacions efectuades pel tertulià, només mostra la seva perplexitat mitjançant l'expressió "¡Qué bruto eres!", sense que introdueixi altres elements de reflexió ni favorables ni contraris a les paraules del tertulià, i sense que intervingui de manera explícita per reprovar-les.

Analitzada l'actuació de la conductora del programa, es pot entendre que la seva passivitat en relació amb els comentaris del tertulià no resulta la més apropiada per a un professional d'un mitjà de comunicació.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per 3 vots a favor, 3 vots en contra amb 3 vots particulars i el vot de qualitat del president, el següent

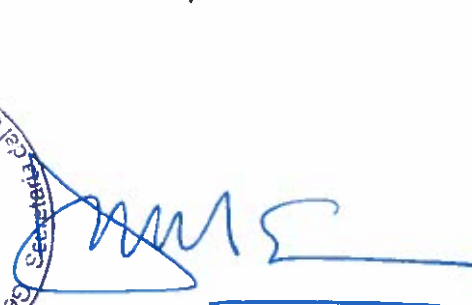
ACORD

1. Constatar que la difusió dels continguts manifestats pel senyor Miguel Ángel Rodríguez en la tertúlia del programa *Espejo público* (Antena 3 TV) pel prestador de serveis de comunicació audiovisual Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación, SA, emès el 15 d'octubre de 2014, poden constituir una infracció molt greu tipificada a l'apartat 1 de l'article 57 de la LGCA.
2. Instar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, per tal que, en el seu cas, adopti les actuacions que consideri oportunes.
3. Notificar aquest Acord a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

Barcelona, 25 de novembre de 2014

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari